

Į Girionis – pas retus girių brolius ir jų sesę...

Jolanta Kažemėkaitytė

Girionys Kauno rajone. Vietovę gerai žino dauguma šalies miškininkų, nes jie čia esančioje mokyimo įstaigoje įgijo profesiją.

Bet Girionys verti būti dar plačiau žinomi bei gausiai lankomi. Taip mano ši – iš girios pavadinimą pasiskolinusi – kampilį mylintys bei jo grožį, gerą vardą puoselėjantys žmonės. Kad nuomonė teisinga, turbūt įsitikina visi čia pabuvojęs.

Arboretumas – retų medžių, krūmų augavietė

Girionys pasitinka jaukais, akimi neapbrėpiamais želdinių plotais abipus plento: vienoje pusėje – modernus jaunuolynas, kitoje – brandus parkas.

Ir jauname, ir sename parke – ne bet kokie augalai, o retesni sumedėję. Kitaip sakant, tai arboretumai.

„Arboretumas – vieta, kur auga retesni, įdomesni sumedėję augalai“, – aiškina Girionyse veikiančios Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijos Aplinkotvarkos katedros vedėjas Zenonas Janulaitis, ir visiškai atsakingai priduria, kad Girionių arboretumas gali didžiulius turis tokių retų sumedėjusių augalų, kokių neturi nė Kauno botanikos sodas.

Specialistas patikslina, kad Girionis puošiantys reti augalai yra tik dalelė 130 ha plotą užimančio, 1958 m. pradėto kurti Dubravos arboretumo. Tai rezervatinė teritorija, kurioje nevykdoma ūkinė veikla. Joje sukaupia ir tiriama daugiau kaip 1000 taksonominių vietų medžių ir krūmų.

Visas Dubravos arboretumas,

ti: viename hektare jos paliktina ne mažiau kaip 15 kub. m. Mat tokioje medienoje veisiasi miškui naudingi vabzdžiai“, – pasakoja stovyklautojų vadovė L. Jakaitienė.

Aukštos kvalifikacijos specialistai

Arboretumas lankomas tik jo administracijai leidus. Kolegiją

Elena Jakubauskienė (antra iš dešinės) moko kurti mandalas radviliškietes pedagoges Giedrę Petrėtienę, Jūrą Bilevičienę, Vidą Petraitienę.

Katalpos medžio lapai švelnūs ir šilkiški.

Zenonas Janulaitis aiškina, kad tokia spiralė gaunama „Smaragdo“ veislės tują spirale apvijus lipnia juosta ir iškarpius neapvytas dalis.

Dramblys suformuotas iškiepijus į paprastą eglę subtropinę.

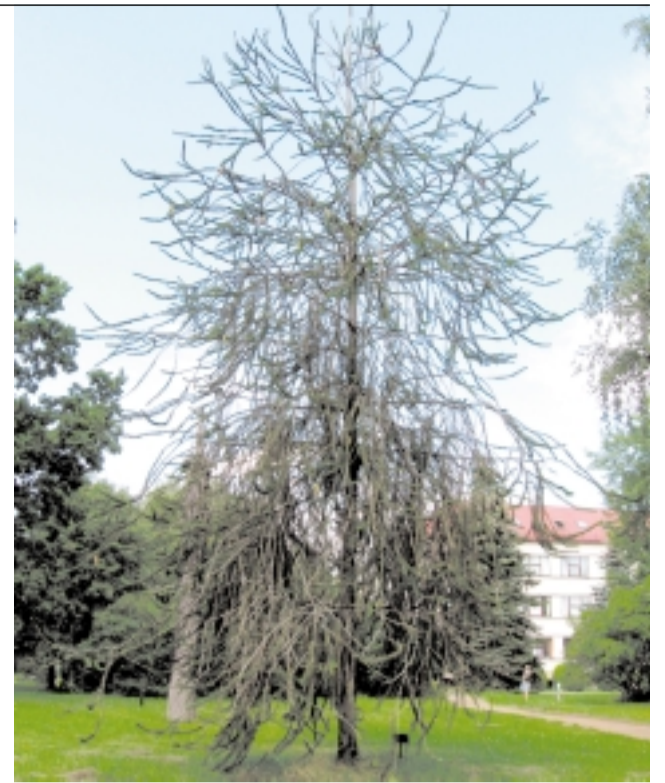
ypač jo dalis prie minėtosios kolegijos – puiki studentų mokymo bazė. Ir ne tik jų.

„Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija turi informacinį centrą, kurio tikslas – šviesti visuomenę želdynų klausimais, čia vyksta įvairūs seminarai“, – sako šio centro Visuomenės švietimo sektoriaus vedėja Laima Jakaitienė.

Dar viena tokio pobūdžio veiklą – šešerius metus organizuojamos vasaros stovyklos, į kurias atvyksta moksleiviai iš visos Lietuvos. Praėjusią vasarą Girionyse savaitę stovyklavusiems Tauragės, Trakų, Rietavo, Kauno miesto bei rajono moksleiviams įdomu buvo tirti nevykdytos medienos naudą. „Šiais tyrimais įrodyta, kad nebūtina miške negyvą medieną – medžius virtulius, kelmus ir pan. – naikinti-

supančiame parke galima išvysti dramblinio formos eglę, jos į daugybę gyvačių panašią „sesę“, spirale augančias tujas; kūgius bei rutulius sudarančius kadagius; popieržievius beržus (ant jų žievės buvo rašomi laišukai); amūrinį kamštinį, jo kamienas minkštas, todėl naudojamas kamščiams gaminti; įvairių rūšių rododendrus, viena jų veislė lapų nemeta net žiemą; japoninius maumedžius, jie mūsų klimato sąlygomis auga geriau nei sibiriniai, nors pastarųjų sėklų daigumas geresnis; didelių ir švelnių lapų gražiai žydintį medį katalpą, jis žiemą tarsi eglutė žaisliukus laikanti 0,5 m ilgio savo puošmenas; daugybę kitų retų, įdomių sumedėjusių augalų.

„Pavasariį stengiamės kuo mažiau mokytis patalpose – išeiname į arboretumą, botanikos

Gyvataškė eglė.

Laima Jakaitienė kolegijos muziejuje prie ragų, kuriuos dovanojo buvę studentai miškininkai.

nių parengti aplinkos tvarkymo bei apželdinimo projektai realizuoti Kėdainių, Šakių rajonuose. Šiuo atžvilgiu išskirtinas originalus teritorijos prie Vinco Kudirkos paminklo Kudirkos Naujamiestyje tvarkymo projektas; jis įgyvendinamas.

Estetiška ir kolegijos vidaus aplinka: tvarkingos auditorijos su dailiais medžio baldais, šviesūs koridoriai puošti studentų medžio darbais, augalų kompozicijomis bei... stumbru – žymiojo gamtininko Tado Ivanausko parūpinta šio gyvūno iškamša.

Kolegija pernai šventė 80-meį. Jos muziejuje atspindima, kaip Alytaus urėdijos aukštesnioji miškų mokykla virto Vilniaus miškų technikumui, šis – Kauno A. Kvedaro miškų technikumui, kol pastarojoje vietoje esanti mokymo įstaiga pradėta vadinti Miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija.

Kas piešia mandalą, neina pas psichologus

„Svajuju, kad Girionys taptų traukos centru – čia puiki gamta, nuostabi kolegija“, – sako dailininkė Elena Jakubauskienė. Ji

Radviliškio rajono Pociūnėlių kaimo – iš ten, sako jos, kur klebonas senuosius šventoriaus vartus nugriovė.

Dega žvakė, skamba Mocartas: „Muzika, liepsnelė pritaikoma atsipalaiduoti“, – aiškina E. Jakubauskienė. – Žvakės padeda atpalaiduoti kvėpavimą, užmiršti praeitį. Kad pajustumė bendrumo jausmą, prieš kurdamas mandalą pasikalbame psichologinėmis temomis.

Mandala reiškia būti savyje – čia ir dabar. Ji harmonizuoja, suvienija kairiojo bei dešiniojo pusrutulio veiklą, centruoja charakterį ir emocijų būseną. Lietuvių mene mandala – tai kompozicija iš centro. Ornamentas iš centro harmonizuoja emocijas, tai svarbu dirbant su vaikais, nes sujungiami smegenų pusrutuliai – proto ir jausmų, dėl to gali atsiskleisti kiti talentai. Mandalą ypač išstobulino tibetiečiai. Jie medituoja prie mandalų – taip pasiekiamas aukštesnis dvasinis lygmuo – bendravimas su saviimi. Domiuosi dailės terapijos metodais. Japonai seniai suprato jos svarbą – mokydami vaikus stengiasi sujungti abu talentus – protinį bei jausminį: bendrojo lavinimo mokyklose mokoma groti smuiku, 45 minutes medituojama žiūrint į gelę ar kitą gamtos objektą, reiškini. Pavyzdžiui, pradėjus snigti vaikai su mokytoja stebi vieną didžiųjų gyvenimo stebuklų. Manau, didelės klasės, nutolimas nuo tradicinės kultūros išderina vaikus. Minėti Japonijos dalykai didina žmogaus savivertę, daro jį laimingesnį, nes padeda susivokti pasaulyje, užtikrina darbo sėkmę.“

Dailią mandalą sukūrusi, Klaipėdoje psichologiją neakivaizdžiai studijuojanti pedagogė radviliškietė Aušra Sadzevičienė teigia, kad tas, kas piešia mandalą, pas psichologus neina. Tai žinodama ji ir paskatino koleges atvykti į Girionis: „Tai, ko čia išmokome, galėsime panaudoti dirbdamos Dienos centre su socialinės rizikos vaikais.“ Moteris sako dar pradinėje mokykloje savo mokytojos buvo nurašyta kaip negabi daili, o štai čia, dailininkės Elenos paakintai, jai taip miela spalvingu smėliu kurti.

„Kiekvienoje moteryje, kaip ir vaike, slypi kūryba, tik reikia padėti jai atsiskleisti“, – sako E. Jakubauskienė. Pamario arba pajūrio smėlį mandaloms kurti ji ruošia taip: apie valandą kaitina orkaitėje, kol išgaruoja vanduo, paskui mala, į pusę litro malto smėlio deda 3 šaukštus gauso. Smėlis beriamas ant klėjais patęto popieriaus.

Autorės nuotraukos